

Akadémiai ünnepség a tudomány napja alkalmából

A bioipar lehet a jövőnk

Nyerésege származhat Szegednek abból, hogy határregió központja és erősek a kutatási bázisai – jelentette ki Kroó Norbert, az MTA főttkára a szegedi tudomány napi ünnepségen.

Hét éve, 1997 óta Bolyai Farkas születésnapja, november 3-a a magyar tudomány napja, amelyet a szegedi tudományosság arra használ fel, hogy a nagyközönséggel megismertesse a legújabb kutatásokat, hogy lehessen tudni, mire költjük az adófizetők pénzét – fogalmazott *Telegdy Gyula* akadémikus, a Szegedi Akadémiai Bizottság (SZAB) elnöke az Akadémia regionális szervezetének tegnapi plenáris ülésén. Elmondta, hogy immár egy hetesre bővült az eseménysorozat, amelyet a tudomány napja köré szerveznek. A régióban folyó kutatásokról a SZAB egyes szakbizottságainak nyilvános ülésein, összesen 125 előadásban számolnak be a tudósok. Eddig az alapellátásban dolgozó orvosok, a gyermekgyógyászok, a szociológusok, a pszichológusok és a neveléstudomány művelői, a klinikai kémikusok, az egészségfejlesztés szakemberei tartották meg konferenciáikat, tegnap volt tudományos ülése az anyagtudomány és a környezetvédelem kutatóinak, a filozófusoknak és a történeiszeknek, a kardiológusoknak, valamint a néprajzosoknak. A hét további napjain még hat ülés lesz és Szegeden tartják a nyelvészeti doktoranduszok országos konferenciáját is.

A főnti eseményekben is megnyilvánuló tudományos teljesítmény jelentőségéről beszélt az ünnepségen *Botka László*, Szeged polgármestere, aki megköszönte a kutatók



Kroó Norbert, az Akadémia főttkára (jobbról) átadja a SZAB elismerését Leindler László akadémikusnak.

Fotó: Schmidt Andrea

munkáját. Kifejezte reményét, hogy a most elfogadott, 40 milliárdos innovációs alapról szóló jogszabály hozzásegít, hogy egy olyan jelentős tudományos központ, mint Szeged, a korábbinál eredményesebben használhatja ki ebből fakadó potenciális előnyét. Annál inkább, mert az alap 25 százalékának felhasználásáról a regionális fejlesztési tanácsok rendelkeznek. Ugyancsak kitért Szeged sajátos esélyeire *Kroó Norbert*, az Akadémia főttkára, aki A tudomány lehetőségei és feladatai a régiók Európájában címmel tartott előadást. Kiemelte, hogy a városnak előnye származhat a határ menti régióközpont szerepből, abból, hogy erős itt az egyetemi és akadémiai jelenlét. Bár sok szereplő tudatos együttműködése kell hozzá, megvan a lehetőség, hogy a tudomány a motorja lehessen a helyi gazdasági fejlődésnek. Kroó Norbert szerint az első pozitív lépések arra mutatnak, hogy Szegeden a bioipar lehet a húzóágazat.

Az ünnepi plenáris ülés résztvevői *Balázs Mihály* tanszékvezető egyetemi tanár Felekezett és egyetem Kolozsvárott a 16. században című előadását hallgatták meg.

S. E.

EMLEKPLAKETTEK A SZAB-TÓL

A város és a régió tudósai közül a SZAB emléklapoktjtét vehették át azok, akik a tudományszervezésben, az akadémiai szak- és munkabizottságok tisztségviselőiként is kiemelkedő munkát végeztek. Díjat kapott *dr. Leindler László, dr. Makk Ferenc, dr. Molnár Imre, dr. Mezösi Gábor, dr. Bernáth Gábor, dr. Vágás István, dr. Gallé László, dr. Garab Gyöző, dr. Szabó Margit, dr. Benedek György, dr. Gausz János, dr. Mari Albert, dr. Lonovics János, dr. Gaál György, dr. Sinkovics György, dr. Rédei Károly, dr. Tóthné Szita Klára és dr. Micheller Magdolna.*

A szabad demokraták rászorultság alapján juttatnának

A családokat preferálnák

Autópálya-építésre bőven biztosít forrást a jövő évi költségvetés, de általánosságban kevés lesz a pénz fejlesztésre. Az SZDSZ igazságtalannak tartja a családi adókedvezményt, és csak a rászorultaknak adna bizonyos, most alanyi jogon járó juttatásokat – jelentette ki tegnap Szegeden *Pető Iván* (képünkön), az SZDSZ OT elnöke.



MUNKATÁRSUNKTÓL

– Nem a fejlesztések éve lesz 2004 – jelentette ki *Pető Iván* tegnap szegedi sajtótájékoztatóján. Az SZDSZ Országos Tanácsának elnöke a jövő évi költségvetéssel kapcsolatban kesernyősen megjegyezte: nem a többletpénzek elosztása jelent gondot. A cél a stabilizáció, az ország hosszú távú érdekeit szem előtt tartva. Az SZDSZ véleménye az, hogy az alanyi jogon járó juttatásokat rászorultsági alapon folyósítva megtakarítás érhető

el. A családi adókedvezménnyel kapcsolatban *Pető* azt mondta: ez a nagyobb jövedelműeket nagyobb mértékben támogatja, ezért igazságtalan. Fontos eredménynek nevezte, hogy a személyi jövedelemadó a jövőben csökken.

– Egyre több olyan feladatuk van az önkormányzatoknak, amelyeknek a pénzügyi fedezete nem biztosított – folytatta. Kiemelte: sikerült azonban az önkormányzatok számára többletforrásokat találni, ez mégsem ad lehetőséget jelentős

fejlesztésekre – tette hozzá *Pető Iván*.

Nagy Sándor, Szeged városfejlesztési alpolgármestere hozzátette: mindezek ellenére kihasználnak minden pályázatot, hogy forrást találjanak beruházásaikhoz. Például a Tisza Lajos körút felújítását egy zajcsökkentésre kiírt pályázat keretében szeretnék elvégezni. A város fejlődését pedig az autópálya ügyének rendezése segítené elő leginkább, amire minden esély megvan – jegyezte meg az alpolgármester.

Pető Iván hangsúlyozta: a jövő évi költségvetés kiemelt területe az autópálya-építés. Erre a célra még soha nem állt rendelkezésre annyi pénz a költségvetésben, mint jövőre. Az M5-ös helyzetének rendezése pedig jelentősen emelné az azt megoldó politikai erő népszerűségét a Dél-Alföldön, ezért ebben érdekeltek a politikusok – véli az elnök.

Felmondási idejüket töltő dolgozók a vásárhelyi cipőgyárban

Cáfol a végelszámoló

Felmondási idejüket töltő alkalmazottak dolgoznak a Mary Cipőgyár Rt. vásárhelyi üzemében – állítja a végelszámoló, aki szerint szó sincs feketemunkáról.

Egy olasz megrendelő számára kiküldött szállítmánnyal kapcsolatban merült fel minőségi kifogás, ezért néhány száz pár cipőt garanciális javításra küldtek vissza a Mary Cipőgyár Rt. vásárhelyi üzemébe – állítja az olasz végelszámoló, akinek megbízásából *Császár Mátyás* ügyvéd kereste meg szerkesztőségünket. Mint emlékeztet, tegnapi számunkban megírtuk: az augusztus végén bezárt gyárból elbocsátott dolgozók egy része úgy tudja, 20-30 korábbi alkalmazottat feketemunkásként foglalkoztatnak az üzemben.

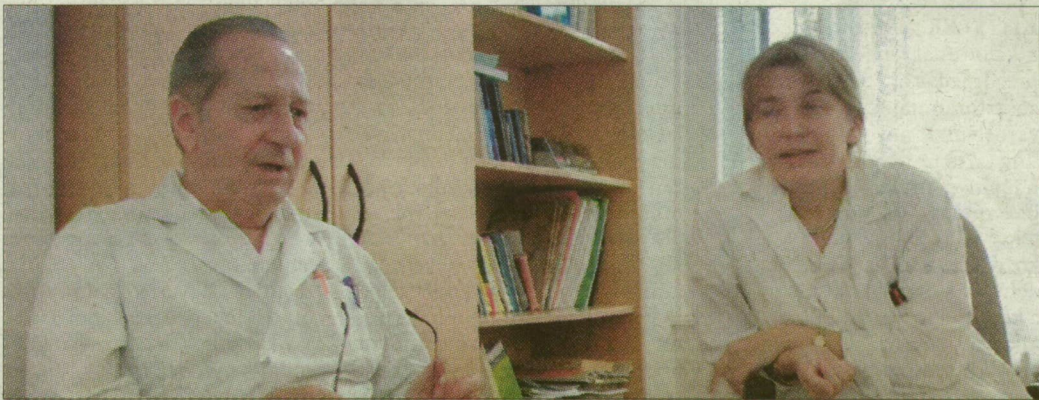
Az ügyvéd elmondta: a visszaküldött cipők javításán kívül bizonyos állagmegóvási munkákat is végeznek az üzemben. Az elfekvő készletek, illetve a gépek értékesítésének előkészítése is most zajlik, ez a magyarázata annak, hogy megelégnült a forgalom a gyár területén. Az eladásokból származó pénzt pedig a dolgozók járandóságainak mihamarabbi kifizetésére fordítják.

Azok a korábbi alkalmazottak pedig, akik most ott tevékenykednek, éppen felmondási idejüket töltik. *Császár Mátyás* hangsúlyozta: a jogszabályok értelmében ennek az időnek a felére fel kell menteni az elbocsátottakat a munkavégzés alól, az idő másik felét azonban le lehet velük dolgoztatni. S mivel most közbejött ez a garanciális javítás, a végelszámoló élt ezzel a lehetőséggel.

SZÖGI ANDREA

A béranyaság nem lehet üzleti vállalkozás

A tét: lehet-e más helyett vagy másnak szülni



Szöllösi János és Orvos Hajnalka szigorú feltételek mellett egyetértene a béranyaság intézményével is.

Fotó: Karnok Csaba

Folytatás az 1. oldalról

Hozzátette: Magyarországon ez a probléma nem sok nőt érint, évente 30-40 esetben lenne szükség dajka, vagy béranyára.

Orvos Hajnalka docens, a szülészeti klinika osztályvezető főorvosa szintén úgy véli, megfelelő jogi és törvényi szabályozás mellett engedélyezni kellene a dajkaanyaságot hazánkban is ugyanúgy, ahogyan például Angliában. A jogszabályi háttérrel azonban nagyon gondosan elő kell készíteni, hiszen rengeteg probléma felmerülhet akár a magzat betegsége kapcsán, vagy például akkor, ha a szülő nő mégsem akar lemondani a gyerekről.

Herczeg János egyetemi tanár úgy fogalmazott, amennyiben az új törvényben szerepeltetik és betartják a Nemzetközi Szülész-Nőgyógyász Szövetség állásfoglalását, úgy egyetértene akár a béranyaság bevezetésével is, arra ugyanis általában nagyon kicsi az esély, hogy családon belül tud-

ja valaki kihordani a magzatot. A világon elfogadott egységes álláspont szerint a béranyasághoz minden esetben az illetékes etikai bizottság hozzájárulása szükséges, és csak nagyon speciális esetben engedélyezhető. Nagy hangsúlyt kell fektetni a béranya védelmére, hogy szociálisan és pénzügyileg ne legyen kihatással. Önállóságát és döntési jogát tiszteletben kell tartani, és soha nem fordulhat elő, hogy a módszer üze ti tevékenység tárgya legyen, azaz például egy cég közvetítsen két fél között.

Az általunk megkérdezett nők szintén támogatnák a dajkaanyaság újbóli engedélyezését, sőt többen akár a béranyaság intézményét is elfogadnák. *Mariann* most várja második gyermekét. Mint mondta, családtagjának szívesen segítene kihordani gyermekét, hiszen nagyon sajnálja azokat a nőket, akiknek betegséjük miatt nem lehet gyermekük. Ugyanígy ő is rábízná rokonára saját gyermeke megszüle-

sét, idegenre azonban csak akkor, ha előtte megkapná róla a szükséges információkat.

Mártonné Paragi Julianna a jogi háttérrel szeretné megfelelően ismerni, mielőtt egy ilyen döntést hozna, hiszen szerinte még abban sem lehetnek ilyenkor biztosak a szülők, hogy valóban megkapják gyermeküket.

Editnek már van egy gyermeke, másodjára azonban már nem sikerült teherbe esnie, így most a Kaáli Intézetben kezelik. Mint mondta, ha olyan helyzetben lenne, biztosan vállalná, hogy mást bízson meg gyermeke kihordásával, hiszen ha valaki nem lehet terhes, az mindent megtesz annak érdekében, hogy mégis legyen kisbabája. Mint mondta, biztosan félne, hogy esetleg a szülő nő mégsem mond le a gyerekről, azonban hozzátette: valahol ezt is meg tudja érteni, hiszen 9 hónapig mégis csak ő hordta a magzatot a szíve alatt.

TIMÁR KRISZTA



Nem hullik a manna

PANEK SÁNDOR

A 2004-es csatlakozás előtt utoljára osztottak intőket Brüsszelben az Európai Unióba belépő 10 országnak. Közülük Magyarország, amely a felkészülés éveit során szinte végig az élen szerepelt, meglehetősen rossz megítélést kapott, igaz, elmarasztalása jó részt egy területre, a mezőgazdaság és vidékfejlesztés témára összpontosult. Az idej jelentés már nem ad teljes országértékelést, csak azokra a hiányosságokra összpontosít, amelyek a csatlakozás útjában állhatnak. Magyarország számára – leszámítva a Brüsszel által aggodalommal figyelt kiélezett belpolitikát, következtelen pénzügyi és a korrupció politikai vetületeit – az agrárium szabályozási problémái jelentik az utolsó igazi akadályt. Ennek hiányosságai azonban azzal a veszéllyel járnak, hogy a magyar mezőgazdaság a csatlakozás után csak késve fog hozzájutni az uniós forrásokhoz, ez pedig rontaná az amúgy is csödközelben lévő ágazatból élők boldogulási esélyeit.

A mezőgazdasági terület lemaradása nem meglepetés. Túlzás, és politikai különbségtétel nélkül lehet állítani, hogy az agrárügy a rendszerváltozás utáni magyar politika legsikertelenebb területe, az az ágazat, amelynek a privatizáció, a széteső szerkezet, a tőkehiány és a földtulajdonlás problémái mellett az időjárástól, valamint a rossz versenyképességű szerkezeten nem változtató, esetleg alkalmatlan politikusoktól is kellett szenvednie. Az uniós bírálat sem meglepetés, hiszen egy hete az Állami Számvevőszék szóról szóra a brüsszeli véleményt mondta el: lassan halad az uniós forrásokat fogadó intézményrendszer, a mezőgazdasági támogatásokat folyósító és ellenőrző hivatal, illetve az ahhoz kapcsolódó informatikai rendszer kiépítése. Ahogy ilyenkor lenni szokott, az agrártárca (joggal) a Torgyán-féle agrárvezetés felkészülési mulasztásaira hivatkozik, és bizakodik, hogy jövő év májusáig jó esély van a hiányzó intézmények kialakítására.

A brüsszeli kritika azonban nem a magyar mezőgazdaság igazi problémájának szól. Egy intézményrendszer létrehozni nem a világ; ez csak arra szolgál majd, hogy a magyar gazdák szabványos úton nyújthassák be pályázataikat és ellenőrzöten használják fel az elnyert pénzt. A probléma mélyebb gyökerei: minden túldramatizálás nélkül állítható, hogy az unióhoz egy szétszabdalt szerkezetű, szociális alapon támogatott, hátrányos versenyképességű mezőgazdaság csatlakozik, s talán még ennél is nagyobb baj, hogy annak átlagos szereplői, a magyar gazdálkodók egyelőre messze vannak az uniós pénzek elnyeréséhez szükséges tudástól. Márpedig, már a következő évi agrárköltségvetés is azzal számol, hogy a gazdák a mezőgazdaság rendelkezésére álló pénznek csaknem felét európai uniós pályázatokból fogják igényelni. A 136 milliárd forintos uniós forrás úgy lebeg a fejünk fölött, mint a manna, amely magától nem potyog le. Helyette viszont nagyon is a gazdák nyakába zúdul a felkészült uniós konkurencia.